

MIT OpenCourseWare

<http://ocw.mit.edu>

14.74- Kalkınma Politikasının Temelleri

Bahar 2009

Ders materyallerini alıntılar için bilgi almak ya da Kullanım Koşulları'nı öğrenmek için lütfen aşağıdaki siteyi ziyaret ediniz:

<http://ocw.mit.edu/terms>

Kalkınmanın Sorunları:
Yoksullar nasıl yaşıyor?

Veri Açıklama Projesi

Abhijit Banerjee ile yapılan çalışmaya dayalıdır.

Veri

- **Çok yoksul** kesimle ilgili veri toplanmıştır. Çok yoksul kesim, 1993 Alım Gücü Paritesi (AGP) ile günlük 1.08 ABD Doları'nın altında tüketim seviyesine sahip kişiler olarak tanımlanmıştır.
- **Yoksul** kesim ise, 1993 AGP ile 2 ABD Doları'nın altında tüketim yapanlar olarak tanımlanmıştır.
- **Orta sınıf** ise günlük 2 ile 4 ya da 6 ile 10 ABD Doları arasında kabul edilmiştir.
- Veriler bizzat elde ettiğimiz verilerin yanında, LSMS (Yaşam Standartları Ölçme Anketi), RAND araştırma şirketinin çalışmaları gibi bir çok ayrıntılı hane anketlerine dayanmaktadır.

Konu Başlıkları

- Demografik yapı
- Yoksullar paralarını nasıl harcıyorlar?
- Hayat koşulları nelerdir? (Barınma, sağlık vs.)
- Geçimlerini nasıl sağlıyorlar?
- Orta sınıf ile farklılıkları neler?
- Bu resimden anladığımız ana sorunlar nelerdir?
- Saha çalışması ile elde edilenler, yoksullar hakkındaki “kurtarıcı mesih” ya da “romantik” dünya görüşlerini destekliyor mu?

Demografik Yapı

Demografik Yapı

- Geniş aileler
- Çoğunlukla gençler
- Yoksul kesimde çok fazla yaşlı insan yok mu?
  - Yüksek ölüm oranları?
  - Düşük doğurganlık oranları?
- Bu veriden yararlanarak bir yorum yapılabilir mi? Neden?
- Yorum yapabilmek için:
  - Kayıp dede/büyükanne
  - Panel veri: Vefat olasılığı
- Sebepler sonuç ilişkisi hangi yönde işliyor??

Elli yaşında hayatta olanların takip eden 5 sene içerisinde vefat etme olasılığı

Demografik veriler ile ilgili herhangi bir soru?

Yoksullar paralarını nasıl harcıyor?

Beslenme?

- Gıda giderleri insanların yoksulluk ayıracı olarak ilk baktıkları konu (ör: Abu)
- Çok yoksul kesim sahip olduğu her kuruşu daha fazla gıda alabilmek için mi harcar?
- Gıda harcamalarının yüzdelik payı Papua Yeni Gine'de %78, Meksika'da ise %50.
- Diğer temel giderler:
  - Sigara / Alkol (%8'e kadar çıkan oranlarda)
  - Şenlik / Bayramlar (%14'e kadar çıkabiliyor)
- Gıda için kolaylıkla daha fazla harcama yapabilirler.

Yoksullar paralarını nasıl harcıyor?

- Tablo

Engel eğrileri?

- Gıda giderlerinin hane bütçesindeki payı

Grafik

Yoksullar paralarını nasıl harcıyor?

- Tablo 2

Seçim?

- Deaton ve Subramanian çalışmalarında; yoksulların gıda harcamalarının %30'unu, kalori başına maliyeti diğer tahıllardan %70 ile %100 arasında daha fazla olan pirinç ve buğdaya yaptıklarını göstermişlerdir.
  - Gıda giderlerinin %7'sini şeker oluşturuyor.
  - Harcama alışkanlıklarını değiştirerek, daha fazla harcamaksızın %30 daha fazla kalori alabilirler
- Hindistan'daki yoksul kesim zenginleştikçe, kalori tüketimleri (ve yağ hariç diğer besin maddeleri) azalıyor. Deaton ve Dreze (2008).

Yoksul kesim “yeterince” beslenebiliyor mu?

- Deaton ve Dreze(2008) Hintlilerin %76’sının kişi başına düşen kalori tüketiminin tavsiye edilen seviyenin altında olduğu hanelerde yaşadıklarını göstermişlerdir. (2400 kırsal kesim, 2100 kent)
- Yetersiz beslenmeyi tanımlamak için kullanılan vücut kitle endeksi eşik değeri 18.5 iken Udaipur’da ortalama vücut kitle endeksi 17.8; nüfusun %55’i ise anemik.
- Çocukların %46.7’si “yaşlarına kıyasla düşük kilo”ya sahip
- Udaipur’da:
  - Geçen yıl, çok yoksul kesimin %37’lik payına sahip hanelerde yetişkinler tüm bir gün boyunca aç kaldı
  - %45 öğünlerini küçülttü
  - Yalnızca %57’lik kesim yıl boyunca yeterli yiyeceklerinin olduğunu belirtti
- Eksik yiyecekleri olduğunu bildiren aileler 0.23 standart sapma daha az refaha sahipler

Eğitim

- Gelir d¼zeyi arttıkkça okula giden çocukların oranı da hızla artıyor
- Kentsel b¼lgede toplam gelirin eğitim için ayrılan payı daha y¼ksek
- Eğitimin gelirdeki payı sabit ya da gelir seviyesi ile artış g¼steriyor
  - Her bir ocuk için harcanan para ciddi artış g¼steriyor (daha y¼ksek gelir, daha az ocuk sahibi aileler)

Tüketim ile ilgili herhangi bir soru?

Tasarruflar ve Birikim

Varlık ve Tasarruflar

- Ortanca (medyan) ÷lkede, kırsaldaki yoksul kesimin çoğunluğunun kendi toprağı var
- Toprak dışında mülkiyetleri yok denecek kadar az: Udaipur örneğinde hanelerin %10'undan daha azında bir sandalye ya da masa var
- Ortanca (medyan) ÷lkede, hanelerin %15'inden daha azında bir bisiklet, %10'undan daha azında ise bir televizyon var
- Orta sınıf televizyon edinebiliyor!
- Udaipur'da küçük bir azınlık iş varlıklarına sahip: %1'den daha az bir kesimin traktörü, kağnısı, motorlu bisikleti ve fanı var.
- Çok küçük miktarda tasarrufa rastladık (banka hesapları, kendi kendine yardım grupları v.b.) (tablo 12, s. 3)

Yoksulların mülkiyeti

- tablo

Televizyonu olan hanelerin yüzdesi

- grafik

Tasarruflar

- Tablo

Yaşam Koşulları

Sağlık

- Barınma koşulları vahim durumda
  - Elektrik, sıhhi tesisat, içme suyu yoksul hanelerde hala ender
  - Bu durum gelir artışı ile ciddi seviyede değişiyor: orta sınıf çok daha iyi koşullarda yaşıyor
- Bir çok hastalık mevcut
- Kamuda ve özel çalışan doktorlara çok sayıda ziyaret
- Gelir ile ciddi derecede artan, yüksek sağlık giderleri

Temel altyapı

- Tablo

Hane Sağlığı

- Tablo

Yoksullar geçimlerini nasıl sağlıyor?

Her Őeyden biraz

- Çoğu ülkede hanelerin çoğunluğu gelirlerini kendi iŐlerinde çalıŐarak sağlıyorlar (kırsal kesimde dahi tarım ve diğer sektörlerde çalıŐıyorlar ve çoğu ikisini birden yapıyor)
- İkinci en yaygın meslek, devamlılığı olmayan iŐleri de içeren gündelik iŐler, çoğu kişi ikisini birden yapıyor
- Udaipur'un kırsal kesiminde hanelerin %20'si tarımın, %75'i ise gündelik iŐlerin gelirlerinin ana kaynağı olduğunu söylüyor. Buna rağmen çoğunluğun ekip biçtikleri kendi toprakları var.
- Hanelerin uęraŐtıkları bütün meslekleri (dikiŐ ve odun toplama gibi uęraŐları içeren toplam 26 meslek) saptayan bir anket her ailenin 3 çalışan ferdi olduğunu ve 7 meslekle meŐgul olduklarını gösteriyor.

Meslekler: kırsal kesim

- Tablo

Meslekler: Kent

- Tablo

Yoksul kesimin yönettiği işletmeler

- Aileler genelde birden fazla işletme ile uğraşılıyor
- İşletmeler oldukça küçük ölçekli, dışarıdan neredeyse hiç iş gücü alınmıyor
- Haydarabad'da işletmelerin sadece %20'si kullandığı mekanın sahibi ve en yaygın iş varlıkları el arabaları, kantar ve masalar
- Hyrebad'ta işletmelerin çoğunu terzi, manav, telefon kulübeleri, sütçüler, taksi şoförleri gibi küçük esnaflar oluşturuyor: ya vasıflar?
- Endişelenilecek herhangi bir şey var mı?
- Yanlış girişimlerin izine rastlamak mümkün:
  - Yanyana çok sayıda benzer işletme

tablo

Bu durum orta sınıf için farklı mı?

- Beş parasız girişimcilerin “romantik” görüşü ellerine fırsat geçse başarılı müesseseler yaratacakları yönünde
- Orta sınıf tarafından yönetilen işletmeler ne durumda?
- Yoksul kesimin işletmeleriyle bir çok benzerlik gösteriyor: küçük, eksik sermaye ile iş gören, uzmanlaşması olmayan teşebbüsler
- Yoksul kesim ile orta sınıf arasındaki en temel fark orta sınıfın düzenli maaş aldıkları kalıcı işlerde çalışmaları

İşletmelerin büyüklükleri

- Tablo

Geçici ve düzenli işlerde çalışan
işçilerin yüzdeleri

Göç

- Veri topladığımız ülkelerin çoğunda iş bulma amacıyla uzun süreli göç nadir görülmekte
- Diğer yandan, kısa süreli göçler oldukça yaygın. Udaipur'daki en yoksul kesim hanelerinin %60'ında aileden birileri iş için göç etmiş
- Ortalama göç süresi 40 gün
- Bir yıl içerisinde uzakta geçirilen ortalama süre 18 hafta
- Buna rağmen, bir çok hane gelirlerinin çoğunu göç ederek kazanıyor

tablo

Kentsel bölgelere göç

Yoksulların ekonomik çevresi

Kredi piyasası

- Oldukça az kredi
- Nereden temin ediliyor?
- Yüksek faiz oranları (Hyderabad'ta aylık %3)
- Düşük temerrüt oranı

Tasarruflar ve sigorta

- Tasarrufların azlığından daha önce de bahsetmiştik
- Sorunun bir kısmı tasarruf imkanlarınının kısıtlı olması
- Tasarruf seçenekleri
  - Bankalar
  - Kendi kendine yardım grupları
  - Roscas (Dönüşümlü tasarruf ve krediler dernekleri)
- Sigortacılık: Resmi sigortacılık yok denecek seviyede (sağlık, yaşam, hava sigortası). Sigortalar gayriresmi yapılmak zorunda

Altyapı ve kamu politikaları

- Elektrik, su kullanılabilirliğinin yoksullar için çok daha düşük olduğundan daha önce de bahsetmiştik
- Ülkeler arasında ciddi farklılıklar:
- Genellikle eğitim ve sağlık merkezlerini devlet sağlıyor, ancak yoksul kesim dahi sağlık ve eğitim için para harcıyor: bazı bölgelerde fiili özelleştirme
- Yoksul kesim çok düşük kalitedeki özel sektöre eğitim ve sağlık için hatırı sayılır miktarda para harcıyor
- Neden böyle bir durum yaşanmakta?

Öne çıkan beş konu

- Neden daha ciddi uzmanlaşma yok?
- Neden bir çoğu girişimci?
- Neden daha fazla beslenmiyorlar?
- Neden daha fazla servet edinmiyorlar?
- Neden daha uzun süreli göç etmiyorlar?

Uzmanlaşma eksikliği

- İşgücü piyasasının bölünmezliği: Sadece sabahları kahvaltı satabilirsiniz, toprağı ancak yağmur olduğunda ekip biçebilirsiniz, vs.
  - Diğer yaptığınız şeyler de bölünebilir değil, ya da bölünemeyen meslekler fazla getiriye sahip
  - Hiç biri gerçeklerle uyuşmuyor
- Piyasa ya da piyasa erişebilirliğinin eksikliği
- Risk çeşitlendirme: yoksul kesimin resmi sigortaya neredeyse erişimi yok, gayri resmi sigortanın ise sınırları dar
- Sermaye eksikliği: en yetkin olduğunuz işi büyütebilmek için yeterli paraya sahip değilsiniz: Kısıtlı kredi imkanları üzerine bir çok kanıt bulunabilir

Bir çok girişimci

- Girişimcilik genelde iş bulamadığınız takdirde yaptığınız bir şey
- İş bulunamamasının sebebi ise diğer girişimcilerinde küçük ölçekli işletmeler yönetmesi ve sadece aile içi işgücünden yararlanması
- Bu durum bir yönden finansal sınırlılık ile ilişkili, insanlar daha fazla yatırım yapmak istemiyor ya da yapamıyorlar
- Bir yönden de iş gücü piyasası ve diğer düzenlemelerle ilişkili

Neden daha fazla beslenmiyorlar

- Komşulara ayak uydurmak
  - Diğerlerinin sahip olduklarından yoksun olmak mutsuzluk kaynağı olabilir
  - Ancak insanlar dayanıklı mallar almıyorlar. Çay, şeker, alkol gibi kaçınılabılır giderler olarak adlandırdıkları mallar için harcama yapıyorlar
- Satın alınacak başka şeyler de var

Neden daha fazla tasarruf yapmıyorlar?

- Yoksul kesimin alışlagelmiş tasarruf imkanlarına (bankalar vs.) erişimi oldukça kısıtlı: hanelerin %14'ünden daha azı herhangi bir banka hesabına sahip (Fil Dişi Sahilleri hariç)
- Tasarruflarını evde tutmaları oldukça zor: hırsızlık, enflasyon riksi vs.
- Ancak alternatif olarak, neden verimli varlıklara yatırım yapmıyorlar? Yoksul kesimin ödediği yüksek faiz aynı zamanda sermaye getirisinin yüksek olduğunu gösteriyor
- Hesaplarımıza göre, Hyderabad'daki orta sınıf bir işletme sahibi bütçesinin %10'u yerine (yoksul kesimin yaptığı gibi) %5'ini sağlık giderlerine ayırarak işletme sermayesini bir yıl içerisinde iki katına çıkarabilir.

Tasarrufların düşüklüğüne anlamak

- Bir diğer örnek: Manavlar GÜNLÜK %5'lik bir faizle borçlanıyorlar. Bu bir yılda ne kadar eder?
- Yılda bir bardak çay tüketmeyip tasarruf etmenin getirisi nedir?
- Tasarrufların düşüklüğü neyle açıklanabilir?
  - Düşük iskonto oranları?
  - İskonto oranlarının yıllar içerisindeki tutarsızlığı?
  - Başka herhangi bir neden?

Neden daha fazla göç etmiyorlar

- Şehirlere çok fazla göç olduğunu iddia eden popüler söylemin aksine, göçün oldukça az olduğunu gözlemledik
- Gidiş dönüşlü göçler insanları kentsel bölgede iyi bir mesleğe tutunmaktan alıkoyuyor
- Sigorta çevrelerinin kaybı
- Fayda kaybı (kentsel bölgedeki barınma koşulları kırsal kesimden çok daha kötü olabiliyor)